

IN DE DOOD VERENIGD

Dokter Van Montfort en zijn vrouw klopten aan de deur van de sombere woning.

Geruisloos en als door een onzichtbare hand werd ze ontsloten.

De bezoekers traden binnen.

Eerst gingen ze naar de kamer waar Andries Vroonen op zijn doodsbed lag.

Zijn waskleurig gelaat stak scherp af tegen de zwarte baard.

Geburen lagen geknield op de vloer, en baden godvruchtig, soms tranen afvegend.

De bezoekers namen het palmtakje en sprenkelden wijwater over het lijk. Dan knielden ze een wijle naast de geburen.

Daarna stond de doktersvrouw op. Van Montfort volgde haar. Samen traden ze 't nevenvertrek binnen.

Daar lag de lijdende moeder!

De dokter naderde het bed.

Akelig verwrongen was 't gelaat der zieke: de ogen stonden wild. Het lichaam werd door heftige zenuwschokken bewogen.

Van Montfort zag onmiddellijk, dat de vrouw in hevige koorts lag en hij schudde bedenkelijk het hoofd.

— En toch, mompelde hij, zou het niet het beste zijn. Wat kan 't leven haar nog bieden?

— Andries, Andries! gilde de lijderes. Andries, ga niet naar de Pijpelheide! Mijd de rover en zijn kerels! Andries, mindet ge dan alleen Siska, mint gij uw moeder niet!... Waar blijft Andries toch! De klok slaat reeds tien uur.. nog is hij niet thuis!

't Was wartaal... maar zij legde de moederangst bloot, de eeuwige onrust, de bekommernis om haar zoon, als deze over de heide en door de bossen zwierf en soms laat terugkeerde!

Vrouw Montfort vaagde haar tranen af en naderde het bed.

Vol medelijden nam ze de hand van de zieke en sprak stil:

— Vrouw Vroonen, kent ge me niet?

— Wie spreekt daar? vroeg de zieke.

— Ik, de doktersvrouw.

— Wie spreekt daar? vroeg de zieke. Siska?

Siska, zijt gij het! Zijt ge teruggekeerd?

— Ik ben het, de doktersvrouw, die u troosten wil, hernam de bezoeker.

— Neen, dat is Siska's stem niet. Siska is dood, vermoord, maar ik geloof het niet, neen ik geloof het niet. Dries zoekt haar in 't veld, op de heide, in de bossen, overal zoekt hij haar. Pas toch op, Dries, 't is ginds zo gevaarlijk. Mijd de rovers! O, moesten ze u eens thuis brengen, gewond, dood! En dan gilde de zieke: Andries, Andries!

Ze vloog op, trok wijd de ogen open, stak de armen uit en schreeuwde luid:

— Dries, Dries! Niet naar de heide! Dries, keer terug.

De dokter wilde de vrouw neerleggen, maar ze worstelde tegen.

— Laat me los, ge hebt Siska vermoord, ge staat mijn zoon naar 't leven, wilt ge ook de moeder vermoorden, vermaledijde Cartouche!

Uitgeput viel de kranke neer en ze hijgde naar adem.

— Ik ga even wat halen, zei de dokter tot zijn vrouw en de waakster. Ze moet rusten.

Hij snelde weg en weldra keerde hij terug.

Vrouw Vroonen moest iets drinken, maar ze wilde niet dat iemand haar naderde.

De dokter riep de hulp in van enige mannen, die de lijderes moesten vasthouden.

Met geweld goot hij de drank naar binnen.

— Ha, wreedaard ! gilde ze. Siska is dood... en Andries ook... nu wilt ge mij vergiftigen. Ha ! ik ook zal sterven... Dat is goed... maar God zal u straffen, moordenaar.

De zieke werd echter rustiger en sliep na enige tijd in.

Vóór de dokter het huis verliet, sprak hij nog een wijle met een der buurmannen.

— Is het gerecht hier reeds geweest ? vroeg hij.

Ja, de veldwachter, de commissaris en de vrederechter.

— En wat zeiden ze ?

— De commissaris zwoer dat er nu een eind zou komen aan de roverij en moordelij.

— En wanneer zal er eens een eind komen aan zijn snoeverij ?

— Nooit, dokter ! Van hier trok hij recht naar zijn geliefde... en daar vergeet hij al zijn ambstplichten.

— En de rechter, wat zei hij ?

— Hij trok een. de schouders op.

— Natuurlijk ! De Fransen zien onverschillig toe, hier, zowel in Klein-Brabant waar Guldentop en als in West-Vlaanderen, waar Bakelandt huis houdt.

— Men zegt, dat Pakelandt weer hier is... ge weet sommigen kennen hem...

— Het beste ware nog en dan nog het liefst onder de leiding van Deswert nachtronden in te richten, die, sterk gewapend, tegen de bandieten klopjachten inrichten.

— Dat is waar ook. Maar men zou aan de Franse overheid de toelating kunnen vragen om die vuurwapens te leen te krijgen, gedurende de klopjachten...

— Er zullen echter geen boeren te vinden zijn om aan die klopjachten deel te nemen. De schrik van Cartouche is zo groot dat iedereen de moed in de schoenen gezonken is.

De dokter zuchtte.

— 't Is waar, zeide hij. Het is menselijk ! Maar toch zou men de krachten moeten verenigen, anders zal de toestand nog verslechteren, zullen we nooit van die slechte kerels verlost worden en zullen we drama's zien gebeuren als degene waarvan de ongelukkige jongeling het slachtoffer was.

— Ik wil me gaarne engageren om de nachtelijke rondes in te richten, sprak een der aanwezigen.

— Ik ook ! Ik ook ! herhaalden een paar anderen.

— Goed, het is nu reeds een begin, zei de dokter. Spreekt met elkander in stilte af en misschien zult ge aldus een sterke bende kunnen vormen die tegen de bende van Cartouche kan opwegen en haar uitroeien... Ik zal Deswert over die

kwestie van vuurwapens eens spreken. Misschien weet hij er iets op. Hij is vindingrijk en heeft veel moed, wat zoals ge zegt, hier totaal ontbreekt... Wij mogen ook niet laten zien dat wij Cartouche vrezen. Hij zou te overmoedig worden en hier als een echte tiran ons allen bedwingen.

Maar de regering zal toch wel eens handelend optreden, zei de doktersvrouw.

— Als er geen priesters meer te vervolgen, geen gemeentekassen meer te plunderen, geen klokken meer te stelen zijn, dan misschien, sprak haar echtgenoot. De boeren en burgers van Heist en omliggende dorpen moesten zich verenigen, maar wie zal hen aanvoeren? Ik ben wel dokter, maar geen krijgsman.

— Peer Deswert kan hen aanvoeren, meende de dorpeling.

—'t Is jammer dat het zo is, vriend, maar Peer Deswert wordt niet naar waarde geschat door de dorpelingen. Hij draagt geen gouden frak, heeft geen voornaam titels... is maar veldwachter. Bovendien mag Peer niets verrichten buiten 't grondgebied van Heist, omdat hij veldwachter is onzer parochie.

— Maar wie zou hem dat kwalijk nemen, dokter?

— De overheid!

— En als hij nu de rovers vangt?

— Och, vriend, de overheid bekommert zich meer om de kinderachtige toepassing der wetten van de zogenaamde ondeelbare republiek dan om ons welzijn! En daarvoor wordt ons volk uitgezogen en gebrandschat door de zonderlinge vrijheidsbrengers, die veel beter in hun land gebleven waren! Doch ik vergeet dat er hier een dode boven aarde ligt. Ik ga nu naar huis, vriend, hebt ge me nodig, klop me gerust op.

MEN HAALT DE DOKTER

Nog napratend over de arme vrouw Vroonen, naderden de geneesheer en zijn vrouw hun woning.

—'t Is of er iemand aan onze deur staat, zei de dokter op verwonderde toon.

De dokter riep:

— Is daar iemand?

— Ja, dokter, ik heb al geklopt.

— Wat is er?

— O, dokter, ga toch spoedig mee!

— Een ernstige zieke?

— Een moeilijke verlossing, dokter... haast u toch, of 't zal te laat zijn.

— Wie zijt gij?

— Morré.

De vrouw stootte haar man aan.

Morré was immers een beruchte kerel. Zei men niet, dat hij deelmaakte van Cartouche's bende? En nu zou haar man, zo laat op de avond, met die gevaarlijke kerel meegaan?

— Maar, Morré voor wie komt ge? vroeg de dokter.

— Voor een geboortsvrouw... wij moeten elkander helpen, niet waar? Een geboortsvrouw aan de Linie.

— Zo ver! kloeg de echtgenote van de geneesheer. En 't is zo laat.

— De vrouw lijdt erg, en ze heeft me gesmeekt u toch te halen. Ge weet dok-

THE GREAT BRITISH EMERALD
J. L. GARDNER
HANELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel I

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK

1955